

**Svar på fråga 2023/24:771 av Mattias Eriksson Falk (SD)
Återkallelse av uppdrag när ledamot blir partilös**

Mattias Eriksson Falk har frågat mig om jag avser att ta några initiativ för att uppdrag i kommunala nämnder och styrelser ska återkallas när en ledamot blir partilös.

I kommunallagen regleras hur ledamöter i kommunala styrelser och andra nämnder väljs och entledigas. Det är fullmäktige i respektive kommun eller region som väljer ledamöter till styrelse och nämnder. Fullmäktige ska befria en förtroendevald från uppdraget när den förtroendevalda önskar avgå, om det inte finns särskilda skäl mot det. En ledamot ska också som huvudregel entledigas om ledamoten upphör att vara valbar. Utöver detta får fullmäktige återkalla uppdraget för en enskild ledamot om denne har vägrats ansvarsfrihet eller har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa. Det finns även vissa möjligheter att entlediga en hel nämnd, exempelvis vid en omorganisation. Utöver regleringen i kommunallagen ger brottsbalken domstolar möjlighet att under vissa

omständigheter skilja ledamöter i bland annat kommunala nämnder från sitt uppdrag.

Att förtroendeuppdrag i nämnder och styrelser endast i undantagsfall kan återkallas under pågående mandatperiod har en lång tradition. Kommunala nämnder är inte enbart politiska beredningsorgan till fullmäktige utan har även omfattande förvaltningsuppgifter som kan innefatta myndighetsutövning, vilket är en skillnad mot riksdagens utskott vars främsta uppgift är att vara beredande organ för riksdagens kammare. Den förändring av riksdagsordningen som Mattias Eriksson Falk tar upp, som var en följd av förslag av 2019 års riksdagsöversyn, motiverades i huvudsak av att det mot bakgrund av den funktion som utskotten har i det parlamentariska systemet är angeläget att deras sammansättning så långt möjligt avspeglar majoritetsförhållandena i kammaren.

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen behandlat motioner om att se över kommunallagens regler om återkallelse av uppdrag i kommunala nämnder när en ledamot har blivit partilös eller byter parti. Utskottet har genomgående avstyrkt sådana motioner och framhållit att utgångspunkten är att varje enskild ledamot bär sitt mandat med det parlamentariska ansvar det innebär. Jag ser i dagsläget inte att det finns tillräckligt starka skäl för att göra en annan bedömning.

Stockholm den 10 april 2024

Erik Slottner